

Lasten ja nuorten metsätiedon edistämisen toimenpideohjelma

PEFC-Metsäsertifiointi

PEFC on kansainvälinen sertifiointijärjestelmä, joka edistää ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävästä metsätaloudesta kaikkialla maailmassa. Suomessa PEFC on ollut käytössä jo yli kymmenen vuotta ja yli 90 % Suomen talousmetsistä on PEFC-sertifioitu.

Sertifiointijärjestelmää toteutetaan siihen kuuluvien kriteeristön kautta. Sertifiointia toteutetaan metsissä käytännössä siten, että sertifiointiin sitoutuneet metsäalan toimijat huomioivat sertifiointikriteerit toiminnassaan ja toimivat niiden mukaisesti. Kriteerien toteutuminen todennetaan vuosittaisissa auditoinneissa, joissa tarkastellaan tehtyjä toimenpiteitä ja kriteerien vaatimusten täyttymistä. Mikäli toiminta poikkeaa merkittävästi kriteerien vaatimuksista, keskustellaan alueen metsänomistajien oikeudesta käyttää PEFC-merkintää myymälleen puulle.

Lasten ja nuorten metsätietämyksen ja luontosuhteen edistämisen tavoitteet esitetään kriteerissä 8.22.

8.22 Lasten ja nuorten metsätietämystä ja luontosuhteen kehittymistä edistetään

8.22.1 Alueella on ajantasainen toimenpideohjelma, jolla edistetään lasten ja nuorten metsätietämystä ja vahvistetaan luontosuhdetta. Kriteeri koskee vain alueellista ryhmäsertifiointia (**ary**).

Indikaattorit

Alueen metsäalan toimijat ¹ tarkistavat yhdessä metsäalan nuorisotyöstä sekä metsä- ja luontoalan koulutuksesta vastaavien tahojen kanssa toimenpideohjelman vuoden kuluessa sertifikaatin tarkistamisesta. Toimenpideohjelman toteuttamisessa pyritään aktiivisesti yhteistyöhön myös muiden asiasta kiinnostuneiden, alueella toimivien tahojen kanssa. Toimenpideohjelma sisältää suunnitelman a) lasten ja nuorten metsäluontoa, metsänhoitoa, metsien monipuolista käyttöä ja metsätaloutta koskevan tietämyksen lisäämiseksi ja luontosuhteen vahvistamiseksi b) metsäkäyntien toteuttamisesta yhteistyössä päiväkotien, koulujen ja harrastustoimijoiden kanssa c) metsä- ja luontoalan ammattiin hakeutuvien ja alalla jo opiskelevien nuorten harjoittelu- ja työssäoppimispaikkojen järjestämiseksi sekä nuorten työllistymismahdollisuuksien edistämiseksi. Toimenpideohjelmissa määritellään tavoitteet, joiden toteutumista seurataan vuosittain. Metsäsertifiointiin sitoutuneet ja muut toimenpideohjelmien laadinnassa mukana olleet tahot koostavat ja toimittavat tiedot omista tapahtumistaan sertifikaatin haltijalle.

Määritelmät

¹ Kriteerin tarkoittamia alueen metsäalan toimijoita ovat muun muassa Suomen metsäkeskus, Metsähallitus, metsänhoitoyhdistykset ja puunhankintaorganisaatiot sekä yrittäjä- ja työntekijäjärjestöt.

Ohjelman tarkoitus

Tämän kriteeri 8.22:n mukaisen toimenpideohjelman tarkoituksena on kuvata lasten ja nuorten metsätietämyksen edistämiseksi tapahtuvan toiminnan nykytilaa sekä selvittää harjoittelu- ja työssäoppimisen paikkojen tilanne ja niihin liittyvät mahdollisuudet. Eri tahojen kanssa käytävien keskustelujen pohjalta pyritään nostamaan esille hyviä käytäntöjä eri puolilta itäistä sertifiointialuetta.

Ohjelman tavoitteiden määrittämisessä on käytetty pohjana aikaisempien vuosien toteumatietoja ja eri organisaatioiden raportteja tehdyistä toimenpiteistä sekä arvioita omista resursseistaan tulevina vuosina. Itäisen alueen sertifiointitoimikunta seuraa ohjelman ja sen sisältämien tavoitteiden toteutumista vuosittain kokouksissaan.

Lasten ja nuorten metsäosaamisen edistäminen itäisellä sertifiointialueella

Nykytilanne

Tällä hetkellä toiminta on koronan jäljiltä hieman aiempaa vähäisempää, mutta kuitenkin suhteellisen aktiivista ja lähes kaikissa kunnissa on jotakin toimintaa lasten ja nuorten metsätietämyksen edistämiseksi. Paikallista toimintaa järjestävät 4H:n organisoimat metsä- ja luontoalan toimijoiden verkostot, metsätiimit. Metsäalan harjoittelu- ja TET-paikkojen tarjonta vaihtelee alueittain. Metsäalan toimijoiden kannattaa edelleen olla aktiivisia harjoittelupaikkojen mainostamisessa etenkin niiden oppilaitosten suuntaan, jotka eivät ole metsäkasvatuksen saralla olleet viime aikoina aktiivisia.

Lasten luontosuhteen muodostuminen alkaa jo varhaiskasvatuksen parissa. Varhaiskasvatuksessa huomioidaan ekologisesti, sosiaalisesti, kulttuurisesti ja taloudellisesti kestävä elämäntavan välttämättömyys. Arjen valinnoilla ja toimilla ilmentetään vastuullista suhtautumista luontoon ja ympäristöön.

Varhaiskasvatuksen jälkeen esiopetuksen ympäristökasvatus tarjoaa lapsille luontokokemuksia sekä mahdollisuuden tutkia ja tutustua kasveihin, eläimiin ja luonnon ilmiöihin. Lasten luontosuhdetta ja myönteisiä luontokokemuksia tuetaan. Opetuksessa luodaan pohjaa kestäväälle elämäntavalle. Ympäristöä havainnoidaan eri aistein sekä havaintovälineiden avulla. Lisäksi opetellaan luontoon liittyvien käsitteiden käyttöä ja päätelmien tekemistä sekä pohditaan syyseuraussuhteita. Lasten luonnontuntemusta hyödynnetään opetuksessa. Lapsia ohjataan huolehtimaan ympäristöstään ja sen viihtyisyydestä. Lapsia ohjataan kunnioittamaan luontoa, sen kasveja ja eläimiä.

Peruskoulun opetussuunnitelmien perusteissa painotetaan oppimista ympäröivässä yhteiskunnassa ja yhdessä toimijoiden kanssa. Perusopetuksen arvopohjan mukaan jokaisella oppilaalla on oikeus hyvään opetukseen ja onnistumiseen koulutyössä. Oppiessaan oppilas rakentaa identiteettiään, ihmiskäsitystään, maailmankuvaansa ja -katsomustaan sekä paikkaansa maailmassa. Samalla hän luo suhdetta itseensä, toisiin ihmisiin, yhteiskuntaan, luontoon ja eri kulttuureihin.

Perusopetuksen opetussuunnitelmaan sisältyvän ympäristöopin opetus tukee oppilaiden ympäristösuhteen rakentumista, maailmankuvan kehittymistä sekä kasvua ihmisenä. Ympäristöopin opetuksen tavoitteena on ohjata oppilaita tuntemaan ja ymmärtämään luontoa ja rakennettua ympäristöä, niiden ilmiöitä, itseään ja muita ihmisiä sekä terveyden ja hyvinvoinnin merkitystä. Ympäristöopissa kiinnitetään huomiota kestävän kehityksen ekologiseen, kulttuuriseen, sosiaaliseen ja taloudelliseen ulottuvuuteen. Ympäristöopin keskeisenä tavoitteena on ohjata ymmärtämään ihmisten tekemien valintojen vaikutuksia elämälle ja ympäristölle nyt sekä tulevaisuudessa.

Ympäristöopissa rakennetaan perustaa ympäristöopin eri tiedonalojen osaamiselle. Biologian kannalta keskeistä on oppia tuntemaan ja ymmärtämään luonnonympäristöä, ihmistä, elämää, sen kehittymistä ja reunaehtoja maapallolla. Maantiedon kannalta keskeistä on tutkia omaa lähiympäristöä sekä ymmärtää erilaisia alueita maapallolla, niillä esiintyviä ilmiöitä ja alueilla asuvien ihmisten elämää. Fysiikan kannalta keskeistä on ymmärtää luonnon perusrakenteita ja ilmiöitä, ja selittää näitä ilmiöitä käyttäen myös omissa tutkimuksissa saatavaa tietoa.

Oppimisympäristöinä käytetään koulun tilojen ja opetusryhmän lisäksi monipuolisesti lähiluontoa ja rakennettua ympäristöä, erilaisia yhteisöjä ja vuorovaikutustilanteita, tieto- ja viestintäteknologisia ympäristöjä sekä paikallisia mahdollisuuksia kuten yhteistyötä luontokoulujen, museoiden, yritysten, kansalaisjärjestöjen, luonto- ja tiedekeskusten kanssa.

Oppilaiden aktiivinen työskentely opiskeltavan ilmiön, teeman tai ajankohtaisen ongelman parissa tukee ympäristöopin tavoitteiden mukaista oppimista.

Seuraavassa osassa on listattu ja esitelty lyhyesti toimintaa, jota itäisellä ryhmäsertifiointialueella organisoidaan lasten ja nuorten tutustuttamiseksi metsäalaa ja metsiin liittyviin asioihin.

Metsävisa

Metsävisa on valtakunnallinen yläkoululaisten metsätietokilpailu, joka keskittyy ajankohtaisiin metsäaiheisiin. Se järjestettiin ensimmäisen kerran vuonna 1982 Metsäyhdistyksen sekä Biologian ja maantieteen opettajien liiton yhteistyönä. Sittenkin kilpailuun on osallistunut jo pitkälti yli miljoona suomalaista lasta ja nuorta. Vuosittain osallistujia on lähes 25 000. Metsävisassa oppilaat tutustuvat metsäasioihin monipuolisesti eri näkökulmista. Koulun oppiaineista visa liittyy biologian ja maantieteen lisäksi esimerkiksi yhteiskuntaoppiin ja historiaan.

Metsänhoitoyhdistykset tarjoavat alueittain kesätyöpaikan metsävisaan osallistuneelle ja siinä parhaiten menestyneelle oppilaalle.

Mahdollisuuksien metsä -koulukampanja

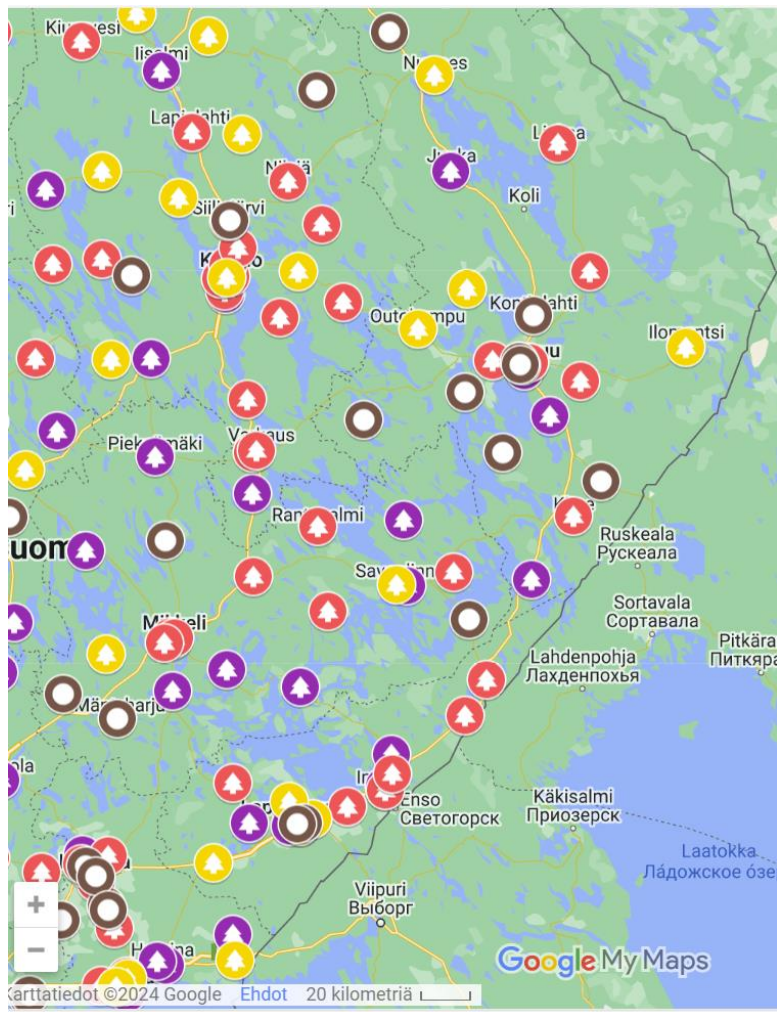
Kampanjassa metsäteollisuuden ammattilaiset kiertävät Suomen yläkouluja ja tapaavat 8.-luokkalaista, jotka pohtivat tulevia opiskeluvaihtoehtojaan. Alan opiskelijat kiertävät puolestaan lukioita ja kertovat kesätyökokemuksistaan sekä siitä, millaista metsäteollisuuden töihin tähtäävä opiskeluelämä on. Metsäalan koululähettiläät pitävät kouluilla oppitunnin,

jonka aikana nuoret saavat käsityksen siitä, millaista metsäteollisuus tänä päivänä on: minkälaisia monipuolisia opiskelu- ja työmahdollisuuksia se tarjoaa ja millaisia tuotteita alalla valmistetaan. Lähettiläät tuovat vierailuille mukanaan myös metsäalan tuotteita esittelevän salkun, joka jää kouluille opetuskäyttöön. Yläkouluissa vierailut on tarkoitettu 8.-luokkalaisille, yhteishaun kynnyksellä oleville nuorille. Lukiovierailu sopii kaikille vuosikursseille. Kampanjaa toteuttaa Metsäteollisuus ry yhteistyössä metsäteollisuusyritysten ja Suomen Metsäyhdistyksen kanssa. Mukana kampanjassa: Puunjalostusinsinöörit, Metsä Group, Stora Enso Oyj, UPM-Kymmene Oyj, DS Smith Packaging Finland Oy, Sappi Finland Oy, Versowood Oy, Koskisen, Tornator Oyj, Corex ja Haapajärven Ha-Sa Oy, Kotkamills ja Delfort Group.

Koulut, jotka ovat mukana joko Metsävisassa ● tai Mahdollisuuksien metsä - koulukampanjassa ● tai molemmissa ● .

(Linkki päivittyvään karttaan:

<https://www.google.com/maps/d/u/0/edit?mid=1TcJQaWFaQBGi4mfas1IQbm2WzTlq5Zg&usp=sharing>)

Maaseutuammattiin ry – Koululaisten opintoretket

Maaseutuammattiin ry toteuttaa yläkoululaisille, lukiolaisille ja opettajille opintoretkeä maataloilta, metsätyömaille ja muihin maaseutuyrityksiin sekä vierailuita luonnonvara-alan oppilaitoksiin. Lisäksi se tarjoaa nuorille TET- ja kesätyöpaikkoja sekä tarjoaa opettajille TET-paikkoja. Maaseutuammattiin ry tuottaa markkinointi- ja tiedotusmateriaalia maaseudun ammateista, maaseutuyrittämisestä ja yleisesti maaseudun mahdollisuuksista. Lisäksi se ylläpitää ja kehittää alan toimijoiden yhteistyötä maaseudun markkinoinnissa. Maaseutuammattiin ry järjestää ja toteuttaa koulujen ja metsäalan toimijoiden kanssa Pohjois-Savon ja Pohjois-Karjalan alueella koulu- ja luokkakohtaisia opintoretkeä. Opintopäiviin sisältyy metsäisten teemojen osalta erilaisia metsätöihin liittyviä toimintarasteja sekä metsätyömaahan tutustuminen. Lisäksi oppilaat vierailevat metsäisten teemojen osalta muun muassa sahoilla ja erilaisissa metsäalan yrityksissä. Maaseutuammattiin ry:n tapahtumiin osallistuu keskimäärin vuosittain 3500–5000 oppilasta ja opettajaa.

Maaseutuammattiin ry – Hanketoiminta

Pohjois-Savossa ja Pohjois-Karjalassa käynnistyneissä Polkuja maaseudun töihin ja Nuoret maalle hommiin –hankkeissa tuodaan maaseudun TET- ja kesätyöpaikkoja nuorille helposti löydettäväksi maallehommiin.fi -sivustolle. Lisäksi torjutaan nuorten työllistämiseen liittyviä haasteita, kuten esimerkiksi nuorten liikkuminen maaseudun työpaikkoihin ja nuorten ohjaaminen työpaikoilla. Tavoitteena on 200 avointa TET- ja kesätyöpaikkaa Pohjois-Savossa ja Pohjois-Karjalassa.

Polkuja maaseudun töihin -hankkeen kesto on 1.2.2024 - 31.12.2025 ja Nuoret maalle hommiin -hankkeen kesto on 1.2. - 30.9.2026.

4H:n Metsätiimit

Metsätiimeissä ovat edustettuina paikkakuntien metsäalan toimijat, koulut ja metsien käyttöön liittyvät harrastusjärjestöt. Metsätiimin koollekutsumisesta huolehtii paikkakunnan 4H-yhdistys. Metsätiimin tehtävänä on suunnitella ja järjestää metsäalan yhteisiä tapahtumia koululaisille.

4H:n Taimiteko -toimintamalli

Taimitekojen tavoitteena on työllistää suomalaisia nuoria sekä lisätä Suomen metsien hiilinielua istuttamalla taimia alueille, jotka eivät ole olleet enää vuosikymmeniin aktiivisen metsä- tai maatalouden piirissä. Tavoitteena on istuttaa 10 000 hehtaaria uutta metsää vuoteen 2030 mennessä, jolloin uusia puita syntyisi yhteensä noin 20 miljoonaa kappaletta. Ensimmäiset istutukset alkoivat kesällä 2020. Yritykset voivat kompensoida omia CO₂-päästöjään kustantamalla taimet, joiden hintaan on laskettu mukaan mm. nuoren koulutus ja palkka sekä taimen hankintahinta ja maanmuokkaus. 4H-yhdistykset koordinoivat työtä ja rekrytoivat sekä kouluttavat nuoret kesätyöntekijät. Metsänhoitoyhdistykset ovat mukana istutusalueiden kartoittamisessa ja istutuskuntoon saattamisessa.

4H – It's about taimi

It's about taimi -koulukiertue jatkuu syksyllä 2024. Innostavilla ja opettavaisilla It's about taimi -etäoppitunneilla koulutetut lähettiläät opastavat yläkoululaisia ymmärtämään puiden roolia hiilinieluinä konkreettisella tavalla.

Yläkoululaisille suunnatulla mukaansa tempaavalla etäoppitunnilla nuori ymmärtää muun muassa, kuinka puut toimivat hiilinieluinä ja millaisia metsien kestävää käyttöä tukevia valintoja he voivat tehdä omassa arjessaan. Tunnit pitää innostunut ja koulutettu lähettiläs Teams-yhteydellä. Etäoppitunti mahdollistaa osallistumisen mistä päin Suomea tahansa. It's about taimi –tunnin teemat pohjautuvat perusopetuksen opetussuunnitelman tavoitteisiin.

It's about taimi -hanketta rahoittaa Metsämiesten säätiö. Yhteistyökumppaninä toimii PEFC Suomi.

4H ja Lapin AMK – Metsäpelit.fi-sivusto (Huom! Tätä ei enää päivitetä)

Metsäpelit.fi -sivustolla lapset ja nuoret voivat pelata suomalaiseen metsään liittyviä tietokone- ja mobiilipelejä. Sivustolla on noin 30 eri organisaatioiden tuottamaa peliä. Sivustoa voi käyttää suomeksi ja englanniksi. Metsäpelit.fi-sivuston on luonut Suomen 4H-liitto ja Lapin ammattikorkeakoulu. Lapin ammattikorkeakoulu vastaa sivuston hallinnoinnista.

Metsäpelit.fi- sivusto on pelattavissa ilmaiseksi osoitteessa: metsapelit.fi

Lasten ja nuorten säätiö – Metsä TET -hanke

Hankkeen päätavoitteena on rakentaa Metsä TET -kokonaisuus osaksi valtakunnallista TET.fi -palvelua ja tarjota jatkossa vuosittain tuhansille nuorille mahdollisuus tutustua ja innostua metsäalasta.

Hankkeessa järjestetään kaksi TET-ohjelmaa, joissa rakennetaan Metsä TET -kokonaisuus yhdessä nuorten ja metsäalan toimijoiden kanssa. Metsä TET-kokonaisuus sisältää helpon rakenteen metsäalan TET-jakson, eli Metsä TETin järjestämiseen sekä valmiit, nuorille suunnatut ja innostavat materiaalit Metsä TETiin osallistuvien nuorten hyödynnettäväksi ennen TET-jaksoa ja sen aikana. Hankkeen toimintaan osallistuvat nuoret saavat tietoa, taitoja ja mahdollisuuksia tutustua metsäalaan Metsä TET -ohjelmissa. Alan työnantajat saavat laadukkaan ja toimivan kokonaisuuden sekä materiaalit Metsä TET -jaksojen järjestämiseen.

Hanke on valtakunnallinen ja toimintaa järjestetään vuoden 2024 aikana pääkaupunkiseudulla, Oulussa, **Lappeenrannassa** ja Jyväskylässä.

Suomen Latu – Metsämörritoiminta ja Muumien ulkoilukoulut

Metsämörri on satuhahmo, joka innostaa lapsia ja perheitä lähiluontoon leikkimään, liikkumaan, ihmettelemään ja tutkimaan. Metsämörritoiminnassa korostuvat kiireettömyys, ilo

ja kokemuksellisuus. Toiminnan perusrunkona toimivat säännölliset metsämörriretket, joihin sisältyy niin vapaata leikkiä kuin myös monipuolista ohjattua toimintaa. Toimintaa toteuttavat Suomen Ladun metsämörriohjaajan koulutuksen saaneet ohjaajat. He toimivat mm. varhaiskasvatuksessa, kouluissa ja Suomen Ladun jäsenyhdistyksissä. Metsämörritoiminnassa lapsille on omat viitteelliset ikäryhmät. Toiminta ulottuu 1-vuotiaasta aina 12-vuotiaisiin saakka. Alle kolmevuotiaat Metsänuppuset ihmettelevät luontoa yhdessä aikuisen kanssa, 3-4 -vuotiaat Metsämyttyset liikkuvat ja leikkivät pienessä ryhmässä toisten lasten ja aikuisten kanssa, 5-8 -vuotiaat Metsämörrit seikkailevat ja tutustuvat luonnon ihmeisiin ja 7-12-vuotiaat Metsävaeltajat retkeilevät lähiympäristössä ja oppivat monia retkeilytaitoja.

Muumien ulkoilukoulut saivat alkunsa Suomen kansallislajista, hiihdosta. Vuonna 1957 taiteilija Tove Jansson tarjosi Muumipeikkoa Suomen Ladun lasten hiihtokoulujen keulahahmoksi innostamaan lapsia liikkumaan talvisessa luonnossa. Muumitarinoiden luonnonläheisyys ja luontoa ja sen monimuotoisuutta kunnioittava asenne sopivatkin paremmin kuin hyvin kannustamaan lapsia ja perheitä lähiluontoa hyödyntävän ulkoliikunnan pariin. Suomen Ladun Muumien ulkoilukouluissa lapset ja perheet liikkuvat monipuolisesti luonnossa kaikkina vuodenaikoina. Muumitarinoiden innoittamana tutustutaan hiihtoon, lumikenkäilyyn ja retkeilyyn ja saadaan elämyksiä upeasta luonnosta.

Opettajille suunnattuja tapahtumia ja koulutuksia

Ulos – Ut – Out! – ulkona oppimisen suurtapahtuma opettajille ja kasvattajille järjestetään seuraavan kerran vuonna 2026. Suomen Metsäyhdistys on mukana toteuttamassa tapahtumaa kymmenien eri tahojen kanssa yhteistyönä. Tapahtuma järjestettiin ensimmäisen kerran vuonna 2017 Turussa ja Sauvossa. Tapahtuman järjestäjät ovat ympäristökasvatuksen, seikkailukasvatuksen ja metsäopetuksen valtakunnallisia toimijoita. Esimerkiksi vuoden 2023 tapahtuman järjestivät yhteistyössä Suomen luonto- ja ympäristökoulujen liitto ry, LUMA-keskus Suomi, Suomen nuorisokeskusyhdistys ry, Suomen Metsäyhdistys ry, Natur och Miljö, Finlands Svenska Idrott rf, Suomen Ympäristöopisto SYKLI, WWF Suomi, Tiedekeskus Pilke / Metsähallitus.

Educa on valtakunnallinen opettajien koulutustapahtuma, joka järjestetään vuosittain tammikuun lopussa. Educa tarjoilee opetus- ja kasvatustieteiden uusimmat tuulet sekä polttavimmat puheenaiheet. Mukana on sekä opettajia että näyttöilleasettajia myös itäisen Suomen alueelta. Vuoden 2024 tapahtumassa vieraili yhteensä 15 800 alan ammattilaista. Educa järjestetään seuraavan kerran 24.–25.1.2025

Luovasti luonnonvaroista.fi

Luovasti luonnonvaroista -sivusto on suunniteltu opettajan tausta-aineistoksi tukemaan luonnonvara-asioiden käsittelyä. Tarkoitus on innostaa opettajia tarttumaan ajankohtaiseen aiheeseen ja tuoda opetukseen esimerkkejä myönteisestä kehityksestä sekä innovaatioiden tärkeydestä. Myös oppilas voi käyttää sivustoa tietolähteenään. Tasoltaan teksti on suunnattu lukio- ja yläasteikäisille.

Aineisto jakautuu viiteen aihealueeseen

1. Opettajalle, ohjeita, tehtäviä ja linkkejä luonnonvara-asioiden käsittelyn tueksi.

2. Mitä luonnonvarat ovat? Perustietoa luonnonvarojen määrittelystä ja luokittelusta.
3. Luonnonvarojen merkitys ja käyttö, Tietoa luonnonvarojen merkityksestä, niiden käytön vaikutuksista ja Suomen luonnonvarastrategian keskeisestä sisällöstä.
4. Suomen luonnonvarat, Tietoa eri luonnonvaroista ja niiden riittävydestä, käytöstä ja kierrätyksestä.
5. Luonnonvarojen käyttäjiä, Tietoa ja esimerkkejä elinkeinoista luonnonvarojen käyttäjinä ja kestävyttä edistävästä innovaatioista.

Aineisto on syntynyt osana Luodin-viestintäkampanjaa, joka toteutettiin Suomen Metsäyhdistyksen koordinoimana yhdessä maa- ja metsätalous-, työ- ja elinkeino- sekä ympäristöministeriön, Metsähallituksen, MTK:n, sekä energia-, metsä-, rakennus-, turve- ja kemianteollisuuden kanssa. Tavoitteena oli varmistaa, että päättäjillä on riittävät tiedolliset ja asenteelliset valmiudet luonnonvaroja koskevaan keskusteluun ja päätöksiin. Kampanja tuki Sitran luonnonvarastrategian laadintaa ja viemistä käytäntöön sekä tuotti opetusaineistoa luonnonvarojen kestävästä käytöstä.

Luonnonhoidon virtuaalinen oppimisympäristö LuHo

LuHo on suomalaisten metsäoppilaitosten yhteinen luonnonhoidon valtakunnallinen verkko-oppimisympäristö. Oppimisympäristössä tutustutaan 360 panoraamakuvien avulla aitoihin tilanteisiin eri puolilla Suomea, joita metsäkoneenkuljettajalle on tullut, tai voi maastossa tulla vastaan. Oppimisympäristön tavoitteena on parantaa luonnon monimuotoisuuden huomioimista sekä auttaa kuljettajia tekemään päätöksiä monimuotoisuutta lisäävillä metsänhoidollisilla toimilla. Oppimisympäristön pedagogisesta sisällöstä ovat vastanneet useat oppilaitokset ympäri Suomen.

Luke marjahavainnot.fi

Nuoret inventoivat kesäisin perustettuja marjakoealoja. Saadaan nuoria metsään, kesätöihin ja samalla tuotetaan marjasatoennuste.

Nuorisokeskus Metsäkartano

Nuorisokeskus Metsäkartano on yksi Suomen yhdeksästä nuorisokeskuksesta. Nuorisokeskus Metsäkartanon leirit, leirikoulut ja kansainvälinen nuorisotyö huippuammattilaisineen tarjoaa nuorille kasvun kipinöitä ja sykähdyttäviä kokemuksia leirinuotion kajossa ja monenlaisen tekemisen parissa, koskemattoman erämaan keskellä.

Nuorisotyön aluekoordinaatio Itä-Suomi

Nuorisotyön aluekoordinaatio käynnistyi Itä-Suomessa maaliskuussa 2021. Aluekoordinaation rahoittaa Aluehallintovirasto ja toimintaa hallinnoi Nuorisokeskus Metsäkartano. Itä-Suomen aluekoordinaatioalueeseen kuuluvat Pohjois-Karjalan, Pohjois-Savon ja Etelä-Savon maakunnat, kaikkiaan 44 kuntaa. Nuorisotyön aluekoordinoinnin ensisijaisena kohderyhmänä ovat kunnissa tehtävän nuorisotyön työntekijät ja/tai kunnallista

nuorisotyötä toteuttavat toimijat. Alueella on 185 henkilötyövuotta nuorisotyöhön (Nuorisotilastot 2021).

Koordinaatio on nuorisotyön tukipalvelu, jolla

- vahvistetaan nuorisotyöntekijöiden osaamista ja yhteisöllisyyttä.
- parannetaan nuorisotyön laatua ja vaikuttavuutta.
- tuetaan nuorisotyön toimijoiden verkostoitumista.
- kehitetään tiedonkulkua nuorisotyön osapuolien välillä.

Koordinaatio toteutuu käytännössä koulutusten ja työpajojen, työryhmien ja verkostojen sekä kunta/aluekohtaisten toimintojen ja tapaamisten kautta. Lisäksi Itä-Suomen aluekoordinaattori osallistuu valtakunnalliseen yhteistyöhön oman alueensa edustajana.

Metsähallituksen luontokeskukset

Kolin luontokeskus Ukko

Kolin luontokeskus Ukko esittelee Suomen tunnetuinta kansallismaisemaa sekä itäsuomalaista vaaraluontoa ja perinneympäristöjä. Katse kansallismaisemaan -näyttelyssä voit tutustua monipuolisesti Kolin kansallispuiston geologiaan, luontoon ja kulttuuriin. Saat myös neuvontaa ja vinkkejä retkeilyyn Kolin kansallispuistossa. Luontokeskuksesta on muutaman sadan metrin matka Ukko-Kolin näköalatasanteelle, jossa voit kokea kansallismaiseman ja rakastua siihen aina uudelleen.

[Kolin luontokeskus - Luontoon.fi](https://www.kolinluontokeskus.fi)

Saimaan luontokeskus Riihisaari

Saimaan sylissä -näyttely kertoo ihmisen ja luonnon yhteydestä Saimaalla, Saimaan alkuperäisestä asukkaasta norpasta ja sen suojelun menestystarinasta sekä höyrylaivakaupungin synnystä ja elämästä Saimaan keskeisessä solmukohtassa. Elämyksellinen näyttely hellii kaikkia aisteja, ja vie kävijän mukaan Saimaan leppoiseen tunnelmaan.

Keväällä 2021 uudistuneen Saimaan sylissä -näyttelyn ovat tuottaneet yhteistyössä Savonlinnan museo ja Metsähallitus.

[Saimaan luontokeskus Riihisaari - Luontoon.fi](https://www.saimaanluontokeskus.fi)

Saimaa Geopark

Geoparkin yksi tavoite on lisätä alueen asukkaiden kotiseudun tuntemusta ja arvostusta avaamalla alueen geologista perintöä ja tuomalla se osaksi paikallisyhteisöjen elämää. Koulut sekä muut oppilaitokset ja yhteisöt voivat hyödyntää geoparkin sisältöjä opetuksessa

monin tavoin. Tavoitteena on lisätä geopark-alueen arvostusta sekä paikallisesti että kansainvälisesti.

Saimaa Geopark sai UNESCO Global Geopark -statuksen keväällä 2021.

Metsäkoulutus ry Suunnitteilla olevat hankkeet

Metsäkoulutus ry järjestää vuosittain lokakuussa metsäalan koulutuksen kehittämiseen liittyvän hankeidea-haun, josta parhaita Metsäkoulutus ry suosittaa Metsämiesten Säätiön apurahojen hakuun.

Ohjelman tavoitteet

Kriteerin 8.22 tavoitteeksi Itäisellä alueella asetetaan:

- Metsäalan kouluyhteistyötapahtumiin osallistuu vuosittain 10 500 lasta ja nuorta
- TET-paikkoja on tarjolla 75 nuorelle vuosittain
- Työssäoppimispaikkoja on tarjolla 95 ammattiin opiskelevalle nuorelle vuosittain

	Tavoite	Toteutuneet 2021	Toteutuneet 2022	Toteutuneet 2023	Toteutuneet 2024	Toteutuneet 2025
Tilaisuuksiin osallistuneet, kpl	10 500	12036	12213	14099		
TET paikat, kpl	75	42	44	52		
Työssäoppimispaikat, kpl	95	156	151	155		

Ohjelman seuranta

Ohjelmaa seurataan vuosittain itäisen alueen sertifiointitoimikunnan toimesta. Ohjelmaa päivitetään tarvittaessa. KMY toimittaa toimikunnan puheenjohtajalle tiedonkeruusta saamansa tiedot koontitaulukon muodossa. Lisäksi KMY pyytää ja toimittaa toteumatiedot Maaseutuammattiin ry:ltä, Suomen Metsäkeskukselta sekä Suomen 4H-liitolta.

Jokainen toimikuntaan kuuluva selvittää omasta organisaatiostaan seurantavuoden aikana järjestetyt lapsille ja nuorille kohdennetut tapahtumat sekä tarjotut TET-/ harjoittelupaikat ja toimittaa tiedot näistä sertifiointitoimikunnan puheenjohtajalle. Toimikunnan puheenjohtaja koostaa tulokset seurantaraporttiin, joka käydään läpi toimikunnan kokouksessa keväisin. Tulokset annetaan tiedoksi myös Suomen Metsäyhdistys Ry:lle.

Ohjelman valmisteluun osallistuneet / tietoa tuottaneet henkilöt ja tahot

1. Sirpa Kärkkäinen Suomen Metsäyhdistys Ry
2. Niina Mäntyniemi, Maaseutuammattiin Ry
3. Sampo Juhajoki, Suomen 4H-liitto
4. Laura Harjunpää, Maa- ja Metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry

Ohjelman päivitys ja seuranta

- Päivitetty ohjelma käyty läpi toimikunnan kokouksessa 11.11.2021. Päätettiin ottaa päivitetty ohjelma käyttöön // LH
- Päivitetty ohjelma käyty läpi toimikunnan kokouksessa 6.9.2024. Päätettiin ottaa päivitetty ohjelma käyttöön // LH .